

LBRIS

We know
books

ANDA SIMION

PORTOCALIU

R O M A N

EDITORIA
CREATOR
BRAȘOV, 2025

CUPRINS

PREFAȚĂ	7
PAGINA 183	11
A.	17
DOMNUL P.....	20
LINIȘTEA UNEI AȘTEPTĂRI CARE IA SFÂRȘIT	24
P.	29
FRAGMENTE.....	31
E.	35
O PLECARE.....	38
SINGURĂȚĂȚI	41
R.	43
LACĂT LA UȘĂ	46
VIZITĂ.....	49
COPIUL RÂDEA.....	52
Q.	53
ÎN SEARA ACEEA	55
H.	57

UN HOȚ ÎN NOAPTE	59
C.	61
NU STRIGA	63
TREI LALELE	65
U.	66
ABEL	68
B.	72
TĂCERI	75
SCOICI.....	77
N.	79
LEGĂTURI.....	81
CALEIDOSCOPI	84
D.	86
TĂCERI	88
PE PLAJĂ	90
SONERIA.....	93
DESPRE FERICIREA IRECUPERABILĂ A TIMPULUI CÂND ERA ÎNCĂ DEVREME	95
S.	98
RĂMAS-BUN.....	101
CULOAREA PĂCII.....	103
CÂTE O FELIE PENTRU FIECARE .	105
ÎNTREBĂRI	109
RITM	111

SĂRBĂTOARE	112
L.	114
EL.....	116
ACORDEONISTUL.....	118
ÎN LUMEA ACEASTA	121
ALEXANDRA.....	123
CASTELE DE CUVINTE	124
T.	127
FERICIRE	129
TÂRZIU.....	130
SFÂRȘIT	131
ÎNCEPUT	133
MULȚUMIRI	135

PREFAȚĂ

Întotdeauna, atunci când scriu despre o carte, încep prin a pune pe hârtie acele aspecte din ea la care nu mă așteptam. Parcă instinctiv vreau să scap de surpriză ca să pot analiza ceea ce mi se pare stabil în cuvinte.

Întâmplător, eu citisem deja niște texte de-ale Andei Simion și aveam o idee despre cum ar putea să arate sau, mai bine zis, să se simtă o carte a ei. De aceea, de data asta, nu pot începe cu ce m-au surprins, ci doar cu ce m-au fermecat paginile Andei. Căci Anda Simion scrie ca și când ar rosti incantații. E o profunzime în scriitura ei pe care aproape că o simți fizic, ca pe un pumn în plex sau ca pe o tăietură de sabie care pătrunde acolo unde tu, de obicei, te oprești. Scriitura ei are forma și sensul aceluia caleidoscop pe care, simbolic, îl include în romanul Portocaliu, pentru a întregi structura, atât fizică, cât și metaforică, a acestei cărți. Nu vă așteptați la un roman clasic, cu structura clasică

care leagă capitolele unele de altele printr-un fir nevăzut al succesiunii logice. Căci romanul Portocaliu e structurat în așa fel încât numai propria ta sensibilitate, a cititorului, poate lega poveștile într-un fel personal. În sensul acesta, e un roman deschis, din care fiecare rămâne cu povestea care l-a impresionat mai mult.

Aș zice că îmi amintește de un palimpsest. Dar cred că cel mai bine e să-i las Cezarului ce-i al Cezarului și să rămân la ideea de caleidoscop, prin care vezi cum lumina și mișcarea pun mereu în altă ordine bucățile colorate de material, generând forme noi, jocuri noi, lecții noi.

Însă altceva m-a ținut cu mintea limpede în timpul parcurgerii filelor acestui roman Portocaliu: faptul că Anda Simion își iubește personajele. Și te face și pe tine să le iubești. Povestea profesorului, recompusă din frânturi de pagini ascunse printre cărțile bibliotecii vechi, drumul Analisei prin traumă și curiozitate până la regăsirea ei în imaginea unui copil care spune lucruri demne de un oracol, căutarea propriei povești în povestea altuia, construirea unei imagini despre iubire în forma ei profană, dar și sacră, toate acestea fac să-i înțelegi personajele în felul tău, nu în felul în care și-ar fi dorit, poate, Anda Simion. Și aici rezidă chiar frumusețea romanului Portocaliu: că, în drumul de la tenișii portocalii la cerul

portocaliu, toate personajele ți se devoalează așa cum preferi tu să le descoperi.

Poți pune cap la cap, în mod rațional, bucățile de amintire ale profesorului, ca să-i înțelegi povestea de dragoste sau poți alege să cauți și tu iubirea din pagini, așa cum ele se succed, procedând exact ca Analisa. Nu cred că e nevoie de indicații pentru modul în care acest roman poate fi citit. Și nici nu cred că pot eu dezvălui cheia lui. Însă mi-a rămas lipită de memorie o întrebare:

„Unde e iubirea: în rană sau în bandaj?”

Și cu întrebarea asta vreau să vă las și pe voi. Poate-i aflați răspunsul citind Portocaliu. Sau poate vă întâlniți cu el pe drumurile voastre. Și-l veți ține minte, ca să-l dați mai departe, ca pe o poveste despre lucrurile care contează cu adevărat într-o viață de om. Așa cum a făcut Anda Simion, scriind aceste pagini absolut fascinante, prin care talentul chiar reușește să respire foarte natural. Ca și cum ar fi la el acasă.

Carmen DUMITRESCU
jurnalistă

PAGINA 183

Se făcea târziu. Copacii se alungeau în umbre sub portocaliul cerului leneș de apus, cotropeau acum cu urma crengilor nu doar asfaltul, ci și casele vechi de la periferie, fără curți și garduri, cu bucăți întregi de tencuială căzută. La ora aceea, umbrele se alungeau într-atât, încât copacii intrau peste oameni, umbra lor dădea buzna prin ferestre, prin ziduri, uneori chiar și prin acoperișuri, însă nimeni nu se supăra, pentru că îmbrățișarea lor indiscretă trecea neobservată de muncitorii care își terminau programul și se întorceau acasă, de femeile care fierbeau legume pe ochiurile mari ale aragazului, de bătrânii care plecau cu sacoșe decolorate spre prăvălii, de pisicile care torceau cu ochii întredeschși pe scările încinse. Umbrele cădeau peste ei toți, dar se îmbrățișau la fel de tăcut ca niște fantome îndrăgostite, pentru ca nimeni să nu bage de seamă.

Clădirea bibliotecii amuțise și ea într-o lungă îmbrățișare a vegetației din părculețul de vizavi,

care o învelea acum într-o penumbră caldă. Toropeala luminii de august încetinea orice pas. Nimeni nu se grăbea. De fiecare dată când păseau, toți localnicii – în afară de copii, pentru care nu exista combustibil mai puternic decât căldura verii – păreau că reînvață mersul. Se urneau greu, iar, până când talpa se reîntâlnea cu pământul, praful trezit de pasul dinainte avea suficient răstimp să se așeze. Ca umbrele copacilor, timpul părea că se alungește și el la ora apusului, devenea moale și aproape portocaliu. Pe plajă, corpurile întinse la soare erau portocalii. Nisipul era portocaliu. Marea era portocalie. Totul era portocaliu.

Analisa ieșise ultima din clădirea bibliotecii. Terminase de inventariat toate volumele domnului P., care își donase întreaga colecție de cărți, prin testament, bibliotecii orașului. Afară, tâmpile i se loviră de lumina caldă, fără să-i mai lase timp să se reobișnuiască cu viața de dincolo de ușile mari, până în tavan, unde opt, zece, uneori și douăsprezece ore din zi și le petrecea în tovărășia volumelor, sub neoane reci, lipsite de raze, de apusuri și răsărituri, înghițind praful anilor adunați între pagini îngălbenite în loc de

colb deranjat din odihnă de picioarele neastâmpărate ale copiilor care bat mingea de dimineața până seara pe plajă sau pe străduțele pe unde nu trec mașini.

O luă spre faleză, ca de fiecare dată, pe drumul cel mai lung, pentru că nimic nu o grăbea acasă, nici măcar noaptea, care se apropia cu pași grei, înceată ca bătrânețile. Trecu pe lângă acordeonist, îi aruncă ceva mărunțiș, ochii lui bătrâni o salutară ca în fiecare seară, în timp ce mâinile continuau să cânte, pentru că nimic din ce se întâmpla în jur nu le oprea – ele cântau și când acordeonistul vorbea cu vreun trecător, cântau și când picioarele oboseau și acordeonistul se așeza, iar când bărbatului i se făcea foame, o mână cânta de parcă n-avea stomac, în timp ce a doua ducea spre gură un sandwich rece. Trecu pe lângă cei șase frați, murdari de țărână, care se jucau în fața casei fără uși și ferestre a țiganiilor care vindeau argintărie la două sute de metri mai încolo, pe trotuar, sub copacul mare care le ținea umbră. Trecu prin spatele pescăriei, ocolind măruntaiele de pește și închizând ochii ca să audă mai bine muzica franțuzească pe care o punea tot timpul bărbatul care trăise, în tinerețe, o iubire sub turnul Eiffel. Trecu pe lângă blocurile vechi de lângă piață, cu rufe colorate atârinate la geamuri și mirosuri amestecate de

mâncăruri calde, pentru cinele în familie. Trecu pe lângă baraca de stof a cafegiului și văzu, prin perdeluța de in, o lampă aprinsă care lumina doar o masă goală.

Se descălță și porni, cu sandalele atârându-i de două degete, spre malul mării.

Aramis Aratengo. Micile iubiri. 256 de pagini albe, tinere, care nu au cunoscut multe mâini. Mă întreb dacă domnul P. a cumpărat singur cartea asta sau a primit-o de la vreun elev. Mă întreb dacă a apucat să o citească înainte să... Mă întreb dacă i-a plăcut sau i-ar fi plăcut. Dacă domnul P. o fi avut mici iubiri.

Era cartea care deschidea inventarul volume-
lor donate de profesor. Se hotărâse să o citească
încă de când îi ajunsese prima dată în mâini.
Nu cunoștea autorul și nu ținea minte să o fi
văzut în biblioteca domnului P. atunci când îi
era elevă, deși degetele ei se plimbaseră adesea
pe marginile rafturilor, mângâind uneori volu-
mele, de parcă atingerea lor i-ar fi transmis un
mistic mesaj despre ce ar fi așteptat-o dincolo de
titlul abia descoperit, de coperta lucioasă și tare,
ori de cea veche, ruptă. Și de cele mai multe ori

mângâia cărțile vechi și tot pe acelea le alegea cu precădere. Se gândea că trecuseră prin atâtea alte mâini, că fuseseră martore tăcute, de pe noptieră sau de pe rafturi, la atâtea povești. Căci domnul P. nu își ținea cărțile prizoniere. Știa că rostul lor este să călătorească și să fie deschise de cât mai multe ori. Avea o bibliotecă plină de tomuri obosite, care plecau și veneau, care se lăsau purtate către alte vieți și întovărășeau singurătați și liniști, pentru ca apoi să se întoarcă acasă nu pentru mult timp, până când alți ochi aveau să se ațintească asupra cuvintelor de pe coperta lor și să spună: *Da. Asta-i!*

Și Analisa începu să răsfoiască volumul, înainte de a citi o frază măcar, în căutare de urme de trecere ale domnului P. sau ale altora. Pagini îndoite, cuvinte subliniate, notițe pe marginea foilor, o dedicație ascunsă la sfârșit, o amprentă lăsată de un deget murdar. Analisa îndrăgea cel mai tare cărțile subliniate, deși regulamentul bibliotecii interzicea cititorului să lase astfel de semne pe volume. Le îndrăgea pentru că citea în ele mai multe feluri de povești. Citea povești în pasajele subliniate, în urmele de ulei și mâncare, în dedicații și iscălituri, citea povești în paginile rupte, ca o ghicitoare care citește vieți în dârele de cafea de pe fundul unei cești. În asemenea fel, cartea de rețete pe care o împrumuta adeseori

doamna Matilda de la căminul 6 îi povestea ce prăjituri încercase femeia. O urmă de cacao pe pagina negresei cu frișcă și zmeură. Câteva pete pe paginile tortului egiptean. Un cerc mare de ulei pe titlul cornulețelor fragede. Dar mai tare o bucurau semnele lăsate de adolescentele visătoare pe romanele de dragoste de duzină. Un fir de ață roșie rătăcit printre cearșafurile din pasajele erotice, paragrafe întregi, pline de aforisme banale despre iubire, marcate cu inimioare drăgălașe între alineate. Și sublinierile apăsată ale puștoaicei cu tricouri negre și mulți cercei, cea mai tăcută fată din câte întâlnește, pe pagini din Nietzsche și Simone de Beauvoir. Pe alocuri, câte o hârtie autoadezivă colorată pe care nu scria nimic, dar care marca un pasaj profund.

Dar Aramis Aratengo nu îi spunea nimic despre domnul P. Până la pagina 183.

A.

Am întâlnit-o pe Ava când copacii încă erau verzi, iar școlile încă tăcute. Mă pregăteam pentru al doilea an de profesorat și speram să fie mai reușit decât primul. Lăsam în urmă orașul unde mă născusem, cu o casă dărăpănată, multe amintiri din adolescență, o mână de prieteni și două pietre de mormânt. Singura care avea să îmi lipsească era marea. Nu îmi puteam închipui cum arată viața fără ea. Căutasem deja un bazin de înot în orașul acela de la poalele munților și îmi făcusem în avans un abonament. obișnuiam să merg să înot mereu după cursuri și, cu toate neajunsurile unei piscine molcome, plictisitor de întreținută, cu apă perfect transparentă, miros de clor și niciun fir de nisip, alternativa trebuia să-mi fie de ajuns. Locuiam la parterul unei vile de lângă gară, suficient de aproape ca să aud trenurile, dar suficient de departe ca să le pot ignora. Mă reapucasem de fumat din lipsă de ocupație și din puținii bani pe care îi primeam ca profesor cheltuiam aproape un sfert ca să-mi procur un tutun special, care mi

se livra prin poștă. Seara urcam dealul spre un mic parc de unde se vedeau cel mai bine munții, fumam și citeam până cădea noaptea.

Acolo am întâlnit-o. Ținea de coarne o bicicletă, avea teniși portocalii și arăta ca și când ar fi găsit răspunsul la toate întrebările care pluteau în aer, toate întrebările care nu fuseseră puse și care existau oricum dinainte să fie puse. Mi-a aruncat o privire tăioasă și mi-a spus că miroase a tutun peste tot. Din reproșul ei, tutunul căpătase brusc formă și îl puteam vedea, îl vedeam cum pătrunde în gura ei, în frunzele copacilor, în golurile aerului, îl vedeam cum se întinde lacom și cotopește tot cerul, tot orașul și lumea întreagă. Eram din nou copilul care spărgea ceașca argintie a mamei și nu-și mai putea ridica privirea prinsă în cuie de rușine în podea sub muștrările ascuțite care i se împlântau în stomac. Eram din nou băiețelul de zece ani cu umerii aplecați când vânzătorul de flori îl prindea cu micuțele margarete sub sacoul uniformei. Eram din nou adolescentul care și-a uitat numele când l-a întrebat cea mai frumoasă fată de pe pământ cum îl cheamă.

Dar apoi, când cerul devenise greu și tăcerea infinită, ea a râs. Și, încurcat, am râs și eu. Și de atunci am râs atât de mult împreună, am râs cât pentru toată tristețea care a existat, există și va exista de acum înainte, în lipsa râsetului ei.

Nu știi nici acum ce proces chimic s-a produs în luna aceea cu substanța mea interioară, dar uneori mă gândesc că zgomotul râsetelor ei a zdruncinat mai mult decât esențele care alcătuiesc un om – tot universul – a reordonat galaxii, a supus haosul și a așternut asupra întregii lumi euforia aceea atât de nefirească, atât de nelalocul ei în viața asta care ne învață să fim triști și resemnați. Mergeam pe stradă în acele zile scurte și, în locul chipurilor încruntate aproape din reflex ale celor ce treceau pe lângă mine, se reflecta lumina pe care o aruncase asupra celor din mine cu simplitatea și neglijența cu care arunci o haină pe fotoliu.

Dacă aș crede în magie - și după ce am întâlnit-o pe ea am fost mai aproape ca niciodată de a mă lăsa pradă miracolului - aș crede că Ava nu era de aici. Era ceva nefiresc în felul ei de a fi, în prezența ei. Îmi amintea de Remedios a lui Marquez, care s-a ridicat la cer. Nu m-aș fi mirat dacă într-o zi și Ava avea să facă la fel. Într-un fel, ea oricum plutea.

Ava era peste tot. Tenișii ei portocalii călcase ră prin toate ungherele finței mele. Mă întreb dacă a rămas cu nisip pe tălpi.